

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 "
 Pe o lună 2 "
 Măsal de Duminică pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nril de
 zi pe un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.
 —
 INSERTIUNILE se primesc la admi-
 nistrație.
 Manuscripte nu se înapoiază.
 —
 Telefon pentru oraș și comitat 502

Groații și noi.

Deputații coaliției serbo-croate au lansat un manifest către popor. Citindu-l, te izbesc multele analogii dintre lupta națională a croaților și dintre lupta noastră. Criza asta croată este ca o mină bogată și cel ce se va coborî într'ânsa va scoate multe învățăminte la lumina zilei.

Lupta croaților ne interesează, și trebuie să ne pasioneze, pentru că este întocmai ca și lupta noastră, o luptă națională. Orice luptă națională, de ori-unde, fie lupta irlandezilor, fie a egiptenilor împotriva domniei englezești, trebuie să ne intereseze, căci toate au o idee, o tendință comună, ideea națională, străduința de a da cea mai deplină dezvoltare vieții naționale autonome.

Intocmai ca în împărăția, naturii între națiuni este o luptă pentru existență. După cum fiecare specie caută să se păstreze și să se perpetueze ca specie, tot așa și națiunile năzuiesc să-și păstreze individualitatea națională și să-i dea cea mai deplină dezvoltare ducându-o la cea mai înaltă treaptă de înflorire, de viață și putere cu puțință. Dar, ca să continuăm comparația, întocmai ca în natură, așa și între popoare sunt unele slabe și nevătămătoare și altele puternice și răpitoare, înzestrate cu arme înfricoșate și pândind și ucigând pe cele slabe pentru a se întări din puterile lor.

În lupta pentru existența noastră națională, războiul nostru, și tot astfel al croaților, nu-i ofensiv ci defensiv.

Dar ceace ne apropie și mai mult de croați, este identitatea agresorului și identitatea surprinzătoare a armelor sale între-

buintate atât față cu noi, cât și față cu croații.

Nota cea mai respingătoare a stăpânitorilor noștri este acel perfid gest de blândețe, generozitate marinimoasă, pe care o afectează în străinătate de câteori este vorba de noi. Acelaș metod ei îl aplică față cu croații. Cine nu a auzit și nu a admirat acel »beau geste« cu care, zic ei, au întins Croației faimoasa »filă albă«? »Le-am dat-o croaților, zic, și »ei au scris pe ea tot ce au dorit. Nu noi ci ei și-au hotărît soarta.« Ce minciună sfruntată!

Din convorbirea unui ziarist cu dr. Frank, șeful starcevicianilor, aflăm că celebra »filă albă« nu a existat, că ea este o născocire ungurească. Și într'adevăr ar fi fost de mirat, ca un popor care are libertatea deplină de a-și hotărî soarta, să se mulțumească cu puținul, pe care-l acordă croaților constituția ungurească, cu acel simulacru de viață neatârnată, în loc de a-și reclama independența deplină și nețarmurită.

Este evident, avem de a face cu una din multele aureole mincinoase cu cari se învinge singură clica feudală ungurească atunci când intră în marea societate europeană. Nu ne amintește oare asta titlul de recunoștință și admirație pe care — câtă modestie! — și-l revendică ei singuri față cu noi? Ne-au dat legea naționalităților, zic ei, și nu este o țară pe tot rotogolul pământului unde neamurile străine să aibă atâtea drepturi și atâtea libertăți ca în Ungaria — a declarat cu emfază dl Justh odată în cameră, întrerupând pe un deputat român care se plângea de »asuprire«

Trebuia o astfel de declarație de-acolo dela înălțimea imparțialității și obiectivității

acelei tribune a președintelui și în auzul Europei întregi, care va fi luat cu admirație act de generozitatea ungurească.

Dar, întocmai ca și legea naționalităților, pactul croato-ungar scris pe »fila albă« nu a fost respectat nici odată.

Ungaria niciodată nu a respectat cu credință deplină pactul croato-ungar, se zice în manifestul amintit, ci sub pretextul unității fictive a statului a violat neconținut drepturile croaților.

Aidoma ca cu legea naționalităților! Vă aduceți aminte de faimoasa argumentare a lui Apponyi. Legea naționalităților după el, nu este valabilă decât în limitele unității de stat. Mai mult chiar, legea singură spune apriat în introducere: Toți cetățenii țării formează o națiune unitară indivizibilă.

Aici este limita pe care și-a pus-o legea singură zice Apponyi, căci dispozițiile ei nu pot să facă iluzorie unitatea statului! »Argumentarea« vedeți, este limpede și nu ne mirăm numai decât de un singur lucru: pentru ce a mai fost creată legea?!

Dar să nu te puie păcatele să cârtești împotriva violării drepturilor tale! Căci vei auzi aceeași grozavă zdrobitoare acuză: Ești un »trădător al patriei«. De câteori nu au auzit deputații noștri acuza asta! Se părea că ei au singuri monopolul acestei invective. Dar ne-am înșelat, căci iată-i și pe croați în rând cu ei. Vedeți că, în marginea lor, asupritorii noștri nu au nici măcar ingeniozitatea unei formule nouă. E tot stupiditatea veche pe care a debitat nimeni altul decât însuși Wekerle, aruncând deputaților croați acuza de trădători. Dar ea nu mai sperie pe nimeni ci începe să devie un titlu de onoare.

ILINGA.

— Schiță. —

Badea Toader sprijini uneltele de grădinarit de un nuc bătrân și începu să urce la deal.

Grădina lor zăcea cam costis, tufișuri și ierburi de tot felul învăscuieră drumul, nu mai rămăsesse decât o cărare strămtă pe sub ramurile încălcite. În sfârșit ajunse el sus, pe luminișul cuprins de toate părțile cu brazi bătrâni și s'așează lângă fiul său, care cetea — pe podmolul de glie.

Bătrânul își aprinse pipa și se uită cu luare aminte la cartea ce o ținea Marin în mâini. Nu era slovă bisericească. Ce o fi dar? se înt eabă el.

— »Ce carte îi asta, Marine?»

— »Ia, niște povești«.

— »De unde-o ai?»

— »Dela feciorul popii«.

Bătrânul tăcu și Marin citi mai departe. Ii venea bătrânului să îi zică: spune cu glas tare, ca să înțeleg și eu. Dar suflă din pipă și tăcu.

»Ascultă Marine« zise el, dela o vreme pierzându-și răbdarea. »Ce facem cu locurile lui Hășegan — le luăm ori nu le luăm?»

— »Le iei d-ta cu arândă?» întrebă Marin închizând cartea.

— »Le iau — pentru tine; lucrăm în parte. Hășeganul are față mare și tu ești pe drum de înșurătoare.«

— »N'are Hășeganul față pentru mine«, răspunse Marin apoi se ridică, vârl cartea în șerparul lat de piele și cu o săritură trecu gardul de spini dincolo de grădină.

S'apropie și badea Teoader de îngrăditură. »Uite ce mare e iarba pe aici — ar trebui să cosim — n'ai la 'ndemână vre-o coasă — asta, vezi e lucru de Duminică« zise Marin umblând încoace și încolo pe coasta dealului.

— »Lasă, mai bine spune-mi, ce zici de fata Hășeganului«, răspunse bătrânul de sus.

— »Ce să zic, nu e pentru mine — și pace« și Marin se sprijini de trunchiul unui mestecan mai gros, rupse câteva frunze din ramurile lui și le sucii printre degete.

Ce bine seamănă Marin cu tatăl său, amândoi au aceleași trăsături regulate, aceeași ochi negri strălucitori, acelaș frunte lată și peste vre-o treizeci de ani — pe când părul negru și stufoș al lui Marin va fi încărunțit tinărul va fi leit bătrânul ce stă în fața lui la gardul de spini.

— »Ar trebui să tegândești Marine, la toamnă implinești 30, toți cei de seama ta au copii.«

Marin răsede de răsunară pădurile din jur.

— »Prea sunteți de tot, tu și cu mama. N'am umblat vre-o zece ani în dăra înșurătorii; știi bine că la început eram blând ca un miel, v'am ascultat. Dar abia am intrat bine în vorbă cu fata Baciiului, ați venit cu a lui Pinteaa, că dau mai multă zestre, și când a fost aproape să mă leg cu a lui Dănilă, le-ai cerut casa, și m'ai stricat.«

— »Mie, mie să mi-o dea?» strigă bătrânul înflăcărat.

— »D'apoi cui — eu n'am cerut-o, și-am spus o mereu.«

— »Neruşinatule«, îngână badea Toader, depărtându-se de gard.

— »Tu și mama m'ați făcut »neruşinat«, zise Marin.

— »Ce ai zis?» și bătrânul se oprî din mers, întorcând spre Marin fața aprinsă de mânie.

Marin vru să mai zică ceva — atunci clopoțele din sat începură să tragă de liturghie. Bătrânul își luă pălăria din cap — tinărul își făcu cruce; prin sufletele lor — trecu pe nesimțite acelaș dor — de împăcare, înțelegere bună.

— »Adu-ți aminte tată — acum un an pe vremea asta — v'am spus că nu mă mai înșor.«

— »Mâne, poimâne voiu muri — aş fi dorit să te las căpătuit«, răspunse badea Toader.

De jos din ulițele satului — s'auzeau din când în când zuruital carelor sau sgomotul copiilor, ce treceau în fugă pe drumul de peste riu. Apoi ropotul apei ce nu mai tăceă. Lanurile și câmpiile păreau: că dorm obosite de sgomotul de peste săptămână.

— »Tu ai fost om sărac tată, dar din nimic și-ai făcut stare, și-ai zidit casă și ai măritat pe toate trei surorile mele după oameni de frunte în sat căci le-ai dat zestre bună«.

— »Ei nu puteai fi înzestrat și înșurat și tu?» întrebă bătrânul. »Nu te ai dus de și-ai mâncat cei mai frumoși ani slujind pe la curțile boierești în România — știm noi ce știm — Marine și gândurile ne vor duce cu zile la groapă«.

Marin tresări — și se uită mirat la tatăl-său.

— »M'ai întrerupt adineaori«, zise el, »nu pentru că să te cert am amintit starea ta și a surorilor mele. Voiam să și spun că tu ai făcut averea din nimic, eu să am avere cât de mare, aş cheltui-o de n'ar mai rămâneă nimic«.

Să căutăm însă sub aparențele formelor exterioare, fondul lucrurilor. Acelaș interes călăuzește în fond pe unguri împotriva noastră ca și împotriva croaților: Lăcomia cuceritoare, interesul de-a acapara cât mai mult din avuția națională a altor popoare. După firea lucrurilor, elementul unguresc ar fi mărginit să trăiască în marginile etnice ale poporului său. Dar atunci numărul de funcționari, mărimea și numărul orașelor ungurești, bugetul care ar sta la dispoziția politicianilor — într'un cuvânt toată bogăția națională a poporului unguresc ar suferi o reducere adâncă.

— Legea nouă exclude pe toți tinerii croați dela slujba căilor ferate în Croația, cerând cunoștința limbii ungurești, zice manifestul.

Pentru șovinisti teritoriile locuite de nemaghiari sunt niște colonii, unde ei își plasează surplusul de funcționari și supraproducția școalelor.

Violaarea legii pentru ei este un interes de viață națională, iar unde interesul brutal dictează, acolo glasul drepturilor amuțeste.

Impotriva acestei stări rușinoase de colonie pentru expansiunea națională a altor neamuri luptă croații, luptăm și noi.

Tot prinosul nostru de forțe se absoarbe și se pune în slujba altui neam, iar noi rămânem veșnic locului, căci progresul nostru este veșnic paralizat prin acest regim de parazitism și exploatare națională.

Lupta noastră și a croaților este, am spus, o luptă defensivă, noi nu voim să furăm și să sugem sângele altor popoare noi vrem numai usufructul pașnic al produsului firesc al muncii noastre. Dacă în natură lupta pentru existență se sfârșește cu triumful celui puternic, cu a agresorului, în lumea luptelor politice și naționale este altcum.

Istoria mai nouă arată, că nici agresorul cel mai puternic nu este în stare să nimicească pe cel mai slab. *Toate luptele naționale defensive se sfârșesc cu izbânda finală a celui slab, a celui atacat.* Aceasta este parti-

cularitatea acestor lupte și nicăiri ea încă nu a fost desmintită. Nimeni nu este mai în măsură de a ști aceasta ca tocmai ungurii. Umiliți puțini și slabi, ei au ieșit învingători din lupta cu un agresor puternic.

Cum nu văd, cum nu înțeleg, ei acest învățământ atât de limpede, de elocvent al istoriei? Dar este pare-că o fatalitate care-i orbește și-i mână cu pași grei spre — prăpastie.

Aehrenthal și Tittoni. Miniștri afacerilor externe ai Austro-Ungariei și Italiei, Aehrenthal și Tittoni, au avut o întrevedere de mare însemnătate în *Desio*. Această întrevedere interesează de aproape și Ungaria fiind aci vorba de relațiile dintre noi și Italia, și mai ales de susținerea triplei alianțe. Tittoni a asigurat, că Italia va susține sincer întreita alianță, căci aceasta înseamnă a menține pacea europeană. Despre irendentismul italian Tittoni a zis, că dispăre încetul cu încetul și Italia va fi o *tovarășă sinceră* a Austro-Ungariei.

Compromisul austro-ungar. După mai multe luni de muncă ambele guverne vor înainta parlamentului, în Octombrie, proiectele de lege referitoare la compromisul austro-ungar. Intregul cuprins a acestor proiecte nu e cunoscut însă în publicitate: întâi fiindcă nu sunt toate punctele definitiv stabilite, a doua oară fiindcă ambele guverne caută să țină în secret, cât vor putea. Ziarele ungurești cred, că în general proiectele cuprind cele mai multe pretenții naționale și punctul de vedere național maghiar e salvat. Austria și Ungaria leagă o convenție vamală valabilă pe 10 ani, deci până la 1917; anul acesta ar însemna deci emanciparea Ungariei de Austria și teritoriu independent vamal. — Numai să nu le fie bucuria timpurie!

Din Groația.

Nu există stat unitar maghiar!

Pedepsirea lui Iuda.

Ziua de Duminecă a fost o zi de puternică agitație în întreaga Croație. Deputații au ținut dări de seamă în diferite ținuturi

ale țării și rapoartele ce sosesc vorbesc toate despre un entuziasm indescribibil cu care poporul croat își primește pe luptătorii săi.

În aceeaș vreme trădătorul episcop *Drohobeczky* își ia și el răsplata: poporul l-a huiduit și i-a devastat reședința, cu pietrii.

Dar pe lângă toate aceste semne evidente despre dispoziția ce domnește în Croația, guvernul unguresc se pare că tot mai crede în misiunea uneltei sale, despre care zierele spun că a sosit ieri la Budapesta, afirmativ cu lista șefilor de secție croați.

Nu există stat unitar maghiar!

Fostul șef de secție deputatul *Nicolici* și-a ținut ieri darea de seamă înaintea alegătorilor din *Ogulin*. La gară a fost așteptat de o mulțime imensă. Orașul eră întreg pavoazat. Mulțimea l-a petrecut între nesfârșite ovații pe deputat în oraș. Seara a avut loc o retragere cu torțe în onoarea deputatului.

Nicolici și-a ținut darea de seamă sub cerul liber, fiind mulțimea prea mare pentru a putea încăpea în sală. El a zis într'altel:

— »Dacă poporul este unit, biruința va fi sigură. Croații vreau să fie *aliați* ungușilor nu supușii lor.

Pactul actual nu mulțumește pretențiile croate și el are nevoia de-a fi revizuit, pentru că în caz contrar *ruperea relațiilor*, care poate avea grave urmări, *este inevitabilă*. *Stat unitar maghiar nu există.*

Să-i ferească soartea pe croați și unguri, cari sunt avizați unul de altul, să se producă rupturi între ei. Stând pe temei de drept, ne vom putea realiza aspirațiile.

Adunarea a primit cu mare entuziasm discursul deputatului. Seara a fost banchet, unde s'au rostit mai multe toaste însuflețite.

Domnia străinilor.

Prezidentul dieiei croate *dr. Medakovici* a ținut dare de seamă în fața alegătorilor săi din *Plaski*. El a insistat asupra bunei înțelegeri între croați și sârbi, care este în-

— »Vorbești ca un copil«, răspuse bătrânul. »Mă duc — zise el după o clipă de tăcere — nu vii și tu la biserică, măcar azi în ziua de Ispas«.

— »Nu!« Marin răspuse scurt și răstit.

Pe cărarea de alături trăzneau crângile uscate, sub pașii greoi ai bătrânului care se îndepărta. Marin rămase pe gânduri, avea vre-o bănuială tatăl lui?... Un graur s'azeză nu departe de Marin pe o creangă — undeva — pe aproape cântau niște mierle prin tufișuri — și mai departe, din sinul pădurilor, răspundeau altele. Era încă de dimineață, abia răsărise soarele, crengile copacilor erau încă umede și de pe câmpie nu se ridicase vâlul suriu ce-l așternuse roua. Marin se uită la ceriu, era limpede și fără nor — cobori repede coasta — trecu riul și ocolind grădina și casa lor, ș'azează pe lavița dela poartă

Vecinii treceau mereu la deal și la vale; mergeau unii la biserică, alții spre păduri. Câteva babe și câțiva băieți veneau cu vasele pline dela riul, — Marin clătina din cap ca răspuns la binețe ce primea din partea lor — fără să-și ia osteneală a zice vre-un cuvânt; — o babă se opri, puse vasele jos — și râsuflând îi zise ca în glumă: »Aici ești Marine, — credeam că la Valea mare«. Apoi fără să aștepte răspunsul lui — luă vasele pline și plecă.

Poarta curții lor se deschise atunci, erau bătrâni, — mergeau la biserică.

»Dacă te duci pune cheia sub poartă« — zise mama lui.

— »Da, unde să se mai ducă?« adause bărbatul ei.

Marin nu răspuse nimic, rămase nemișcat, privind în urma lor. Într'un târziu el intră în curte, scoase calul din grajd, îl înșelă, încuiă ușa curții, puse cheia la locul ei, s'aruncă pe șea și porni pe riul în sus spre păduri. Trecură la deal și la vale până când intrară sub bolta brădetului. Marin lasă calul să meargă în pas printre stâlpii ruginii — pe sub brazi — se gândea la cuvintele bătrânului; ce șiau, ce puteau ști? Nimic, nimic...

După un ceas de drum, pădurea începu a se rări, — ieșiră la lumină. Drumul era acum strâmtorât între dealuri, stânci prăpăstioase se ridicau de toate părțile și părul din marginea drumului era un braț din Valea mare. Trecu sălbătăcimea — drumul începu din nou să se lărgească — la o cotitură se iviră colinele verzi și luncile înflorite și cu ele cele dintâi case ale satului. Marin se opri, își adăpă calul și îl lăsă să mai răsuflă, apoi o luă mai iute pe pârâu în sus, până la izvorul de pe malul văii.

Ajuns lângă valea mare, el trecu podul, dar nu apucă pe ulișele satului, ci pe malul verde al apei — pe lângă grădini. Mai merse el înainte câțiva pași, apoi se opri, cobori de pe cal și îl luă de căpăstru — apucă printre garduri învâscute cu verdeață și deschise poarta unei grădini.

Își luă din cap pălăria, răsuflă din adâncul inimei, era la el acasă. O cărare lată ducea printre araci învâscuți cu vreji pline de flori albe și roșii... o masă rotundă și două bănci, stau în umbra unui nuc cu ramuri aplecate și mai la o parte în umbra unui păr era o laviță de glij.

Iarba pe sub pomi era proaspăt cosită, deasupra straturilor băjbăiau roiuri de albine. Isma, busuiocul, garoafele și trandafirii umpleau văduhul cu mirosurile lor. O femeie îmbrăcată ca moldovencele, umbla printre straturi, ea acoperea cu foi mari de brustur răsadurile tinere ca să le scutească de arșița soarelui.

»Bine că vii, îi zise — credeam — că voi rămânea singură azi«.

— »Așa ai crezut — Ilinco — nu m'ai așteptat? răspuse Marin mergând spre ea — Ilinca roși — ochii albaștri îi rîdeau sub gene umede încă de lacrimile ce le plânsese cu un ceas înainte de dorul lui, sau poate de al patriei, ce părăsise de dragul lui. Ea desfăcu tufișurile dese ce-i stau în cale, făcu o mișcare pare-că ar fi voit să se arunce în brațele lui — dar se opri — și dete un țipet. Una din plete i-se prinse în spinii unui trandafir sălbatic. »Lasă-mă pe mine« zise Marin, îi dete ei — friul — și începă să descurce cu băgare de seamă părul ei mătăsos din spinii măcieșului.

Și pe când descurca, el șoptea mereu, povestindu-i Ilincei tot ce gândise și ce simțise de când nu s'au văzut, toate nedumeririle lui.

Iar Ilinca prinse mai de scurt friul și puse mâna pe capul roibului, pare că ar fi nevoit să-i zică »tu îmi ești cel mai bun prieten, tu mi-l aduci — îți — mulțumesc«.

(»Vieța Lit. și art.«).

Maria Cunțan.

dispensabilă pentru a putea respinge atacul vrășmașului comun. A zis că croații s'au bizuit mult pe iubirea de libertate a unguirilor, dar s'au înșelat în aceste speranțe. Va continua lupta atât în dieta croată, cât și în cea comună. Dacă guvernul unguresc ar căuta să înfrângă rezistența națională prin disolvarea dietei croate, națiunea va decide cui să-și încredințeze destinele. În orice caz trebuie zdrobită domnia străinului peste Croația. După dânsul au mai vorbit deputații Lorkovici și Popovici.

Deputatul Supilo s'a prezentat înaintea alegătorilor săi din Glina, cari l-au sărbătorit foarte însuflețit pe șeful luptător. În darea sa de seamă el a accentuat că viitorul lor program este lupta contra unguirilor, care va ține până ce va fi izgonită limba ungurească de pe teritoriul Croației, unde s'a introdus prin ilegalitate. Lupta aceasta va fi poate mai inversunată ca în 1848, dacă ungurii nu vor ceda.

Banul în Budapesta.

Banul Rakoczay a sosit ieri în Budapesta.

Se zice că el a adus cu sine lista șefilor de secție croați, pe care a izbutit să o alcătuiască. Șef de secție la interne ar fi Spavec, profesor universitar, la culte Pavici și la justiție Vancsas, procuror suprem.

Pedepsirea lui Iuda.

Indignarea poporului împotriva trădătorului episcop Drohobeczky crește mereu. El este numit Iuda și osândit de toată lumea.

Se anunță din Körös, că populația a atacat Duminecă rezidența episcopului Drohobeczky și a devastat-o rău. Au spart ferestrele și au aruncat călimare cu cerneală în odăi nimicind mobila scumpă. Poliția a-bia târziu a putut împrăștia pe demonstrații.

Iuda își ia răsplata.

Italia și chestia croată.

Ziarul italian »Vita« aduce un articol intitulat »Italia și conflictul croato-maghiar«. Italia zice, nu poate fi indiferentă față de lupta asta care atinge atâtea din interesele ei. Pentru ea, garanția adevărată a păcii și a dezvoltării naționale este formarea unor popoare libere dincolo de Adria: ungurii și serbo-croații.

Interesele Italiei merg paralel cu interesele acestor popoare. În ele doarme o mare mulțime de energii și puteri vitale cari ne fac să avem multe nădejdi în viitorul mării Adriatice. La urmă articolul cere ca Ungaria să păzească acel caracter italian al orașului Fiume, căci numai supt apărarea lui pavilionul unguresc va putea străbate mările.

Din România.

Distincție. M. Sa Sultanul a conferit doamnei Sturdza soția prim-ministrului Sturdza un cordon al ordinului Nișan-i Sefacat.

Revocarea represaliilor contra mărfurilor și supușilor greci. În »Monitorul Oficial« de ieri a apărut un decret Regal prin care se revocă represaliile contra mărfurilor și supușilor greci.

O telegramă din Atena a »Agenției române« anunță că acest decret a apărut și în »Monitorul Oficial« al Greciei.

Școala de infanterie și cavalerie din Dealul-Spirei (București) de sub conducerea

dlui colonel I. Gardescu și-a sărbătorit Sâmbătă aniversarea de 50 de ani dela înființare. Seara la orele 8 a avut loc la școală un banchet, la care au participat Principele Ferdinand și Principesa Maria, ministrul de războiu și numeroși ofițeri superiori.

Necuviințele bulgărești dela Rusciuc.

La Rusciuc, o întâmplare a dat prilej bunilor noștri vecini și îndatoriți bulgari să ne arate și pe cale particulară sentimentele care-i însuflețesc față de noi. Ca orice popor simplu, oamenii au fost sinceri și trebuie să le fim mulțumitori pentru aceasta. Echivocurile și situațiile false sunt un rău în legăturile între indivizi; ele sunt cea mai mare primejdie în legăturile dintre popoare. Un Stat care-și razimă politica externă pe echivocuri și se ține pe situații false e un Stat pierdut. De aceea, cum zic, datorim toată recunoștința domnilor, civili și militari, cari la Rusciuc ni-au arătat încă odată ce simte oastea și poporul bulgar pentru această Românie, care li-se pare prea blândă și zimbătoare ca să nu fie o țară de nimic, pe care o poți umili, păgubi și distruge după plac. Deoarece oficialii lor obișnuiesc a face plecăciuni orientate către București de câteori se gătesc de vre-un avânt asupra »Macedoniei bulgare«, e bine ca neoficialii să scoată încă odată la iveală o ură veche pornită din invidie, hrănită de megalomanie și ajunsă unul din sentimentele de căpetenie ale Transdanubiilor.

Iată povestea:

Transportul de călători și mărfuri între porturile românești și bulgare se face de vapoarele Regiei, cu care, în cece privește ieftinătatea — mult prețuită de vecini, — confortul — de care nu prea au nevoie — și amabilitatea — pe care o talmăcesc ca o mărturisire de slăbiciune și inferioritate — toată lumea ar avea de ce să fie mulțumită. Pentru noi, românii, e o mare bucurie să vedem treicolorul alergând pe apa românească bătrână între cele două maluri. Bulgarii privesc însă aceasta ca o mare umilire pentru dânsii. Numai căpitaniii vapoarelor noastre știu ce îndură dela dânsii (și fac rău ca îndură, fiindcă e în joc prestigiul uniformeii, al steagului românesc, al țării noastre). Cei din Silistra, Rusciuc, Nicopol, Vidin o coc de mult corăbiilor »vlahe«.

În portul Rusciucului eră acum zece zile un torpilor bulgăresc, un torpilor »național«, care făcea evoluții. Față de acest chiurasat al prietenilor noștri vaporul românesc avea datoria să se dea în lături fricos. N'a făcut-o, ci a procedat corect cătându-și de cale cum cer regulile navigației în ape străine. Torpilorul s'a aruncat nebun și... s'a stricat, înfigându-se în lemnul pașnicului vas de călători.

Așa ceva se poate petrece ori unde. Dar nu ori unde se poate întâmpla ce s'a întâmplat pe urmă în Rusciuc. Lumea de pe lume, cu jandarmii și polițiștii — cari aveau cu totul altă chemare — s'a năpustit asupra vasului nostru, înzultând și amenințând. N'a ajuns atâtea. Iată că vin ofițerii, în frunte cu omul matur, purtător de epolete groase, care comandă vasele bulgărești. Dela acesta măcar se putea aștepta stăpânire de sine și cuviință. Dinpotrivă, colonelul de marină princiar urlă din răspuțeri făgăduind a distruge cu »flota« sa și cel din urmă șlep românesc; el îmbrânțește, pumnește pe casierul civil, nearmat al pontonului român.

Toate acestea la câteva zile după ultima vizită de prietenie a prințului Bulgariei la București, unde Curtea noastră-l primește ca pe un intim.

Acum ce se va face? S'a început o anchetă, și, dela cele dintâi cuvinte, delegații nu s'au înțelese. Se pare că se așteaptă dela noi despăgubiri și scuze, lingăriri și pupături de mâni. Cetelesc acum că dl Mișu, priceputul nostru ministru la Sofia, s'a dus pentru a vorbi oamenilor de acolo, că dl Saligny a plecat în cercetare la Rusciuc.

Toate sunt bune, dar opinia publică românească are nevoie de o satisfacție cinstită, loială, întreagă. Aceasta nu poate fi țara osândită să primească orice obrăznicii ale ori și cui. Onoarea ei trebuie să fie mai presus de orice. Și onoarea ei a fost atinsă.

(»Neamul Românesc«).

N. Iorga.

Prigonirile socialiștilor.

Putem zice că avem consoși de suferință cât privește prigonirile guvernului: pe socialiști. Nu e săptămână, în care guvernul să nu dizolve cu putere armată câte o adunare de a lor. Șefii socialiști sunt tocmai așa întemnițați, și lor li-se caută »nod în papură«, ca naționaliștilor.

Adunare dizolvată.

Duminecă după amiază socialiștii creștini au ținut o adunare populară în Budapesta pe piața Calvaria. Social-democrații, cari de altfel erau în minoritate, s'au prezentat și ei în număr de vre-o 200 de inși și au cercat să conturbe adunarea. Socialiștii creștini erau aproape la o mie; adunarea s'a constituit fiind spiritele deja agitate din cauza vociferărilor social-democraților. Președintele al adunării a fost proclamat Schreiner József, iar notar Varga Pál.

Vorbirea președintelui a fost întreruptă de strigătele social-democraților. Schreiner nu-și începuse bine cuvântarea, când o piatră mare, mai grea decât două chilogramme, sbură, aruncată de social-democrați, înspre tribuna președintelui și căzu în depărtare de jum. de metru la picioarele lui. Poliția, care era concentrată în apropiere, în loc să caute a îndepărta pe turburători și bătăuși, aștepta numai prilejul să intervină cu arma și să dizolve adunarea. Ținta ei era, sigur, a da un exemplu sângeros, care să înfrice pe socialiști așa, ca să nu mai țină și alte adunări. Când social-democrații năvăliseră asupra socialiștilor creștini, aceștia se văzură deodată atacați și în spate. Polițiștii înaintau cu săbiile scoase tăind fără milă pe cei, cari se împotriveau. Se născu o luptă formală între socialiști și poliție. Încăierarea a ținut aproape o jumătate de oră. În fine a venit într'ajutorul poliției și un detașament de polițiști-călări și o companie de soldați. Atunci socialiștii fură în sfârșit nevoiți a se dizolva. Sunt o mulțime de răniți și trei răniți grav, cari au trebuit duși cu trăsurile societății de salvare la spital.

Atentat contra președintelui Fallières.

Contra președintelui republicii franceze Fallières s'a comis Duminecă, în 14 Iulie, un atentat cu revolverul, care, spre noroc, nu a reușit. Duminecă au fost serbările naționale, cari se țin în fiecare an în 14 Iulie spre amintirea asaltului Bastilei. Nainte de amiază s'a ținut o strălucită revistă militară pe Longchamp.

Președintele a sosit acolo la orele 8 dimineața cu escortă splendidă și a fost salutat de public cu căldură și respect. După ce a trecut, cu întregul cabinet în frunte cu ministrul președinte Clemenceau, pe dinaintea frontului trupelor, a ocupat locul lui de pe tribuna prezidențială. Între strigătele entuziaste ale unei mulțimi de zeci de mii de oameni s'a început defilarea trupelor, a căror ținută a fost excelentă, pe dinaintea tribunei prezidențiale. Încă sub decursul revistei militare s'a înalțat aeronautul Lebandy cu balonul și a făcut în aier mai multe exerciții. Președintele Fallières a dat, terminându-se revista militară, un banchet în onoarea ofițerilor și generalilor trupelor, cari au trecut în revistă.

La acest banchet au luat parte și ministrii Clemenceau, Thomson și Piquart. Când președintele s'a întors apoi, după banchet, la Elysée tocmai cu escorta pe Avenue Arigny un individ a tras asupra lui două focuri de revolver; nici un glonte nu a nimerit. Individul, despre care se crede că e nebun, a fost deținut din partea poliției.

Pe Avenue de Bois de Boulogne poliția a mai deținut 40 de persoane, fiindcă au strigat: »Trăiască regimentul 17«. Regimentul 17 e faimosul regiment, care cu ocaziunea turburărilor viticole în Franța-de-Sud nu a voit să execute comanda primite.

Se înțelege că atentatul a stârnit în Parisul întreg o agitație mare fiind bătrânul Fallières iubit în toate părțile. Fallières și-a păstrat sângele rece. Se crede că atentatorul e identic cu marinarul Leon Maillé, care a venit în noaptea precedentă serbării din Rouen la Paris. Po-

porul revoltat a voit să linșeze pe atentator, dar acesta a fost salvat de poliție. S'au găsit la el mai multe revolve și un certificat care dovedește că îl cheamă Leon Maillé. Pare a fi nebun.

Dela fraji.

Scoala românească din Sofia.

Duminea trecută, școala română din Sofia a celebrat a 12-a aniversare a întemeierii sale. După o cuvântare a dlui Stroescu, directorul școlii, cuprinzând un expozeu al muncii săvârșite, ministrul plenipotențiar al României, dl Mișu a rostit, la rândul său, un discurs viu aclamat și pe care l-a sfârșit cu următoarele cuvinte: »Trăiască tolerantul popor bulgar care ne oferă o ospitalitate largă; trăiască demnul său suveran, A. S. R. prințul, cel mai bun prieten al M. Sale, regelui nostru!»

Ceremonia a fost urmată de o sărbătoare dată de colonia română, la care au asistat elevii școlii cu părinții lor. Școlarii purtau pitorescul costum național, care făcea un efect încântător. La sfârșit a avut loc o lotărie de frumoase lucrări executate prin elevii școlii. Toate amănuntele acestei frumoase serbări au fost comentate în mod favorabil de presa bulgărească care a îndemnat pe bulgari să urmeze o pildă de natură de-a încuraja elevii studiosi și de-a lăsa cele mai bune amintiri în inimile tineretului.

Din străinătate.

Alianța celor trei puteri prelungite până la 1914. La 28 Iunie 1902 s'a înnoit alianța Germaniei, Austro-Ungariei și Italiei pe șase ani, cu hotărâre că dacă nici una din ele nu va vesti, cu un an înainte de termen, că se lasă alianța să se prelungească dela sine pe alți șase.

La 1902 au iscălit-o graful Bülow, Szögeny-Marich și graful Lanza.

În 1902 a zis Bülow că alianța nu e o societate de câștig, dar de asigurare și că, deși nu e ceva neapărat trebuitor, dar totuși e de cea mai mare însemnătate ca garanție de pace și a statului quo, pe lângă că e o legătură foarte de folos între niște state legate prin așezarea lor geografică și prin tradițiile lor istorice.

În ciuda politicii nehotărâte dela 1902 a lui Zanardelli Prinetti, alianța întreită a rămas în picioare. (N. Fr. Pr.)

Italia și Austro-Ungaria.

Reînnoirea triplei-alianțe. Ministrul Tittoni și Aehrenthal s'au întâlnit ieri în micul orașel italian Desio, unde au avut o întrevedere mai lungă. Se știe, că în ultimii ani relațiile Austriei cu Italia au devenit puțin amicale. Italia s'a purtat foarte suspect față de mișcările iredentiste din Istria. Afară de aceasta și activitatea, pe care o desvolta în Montenegro și Dalmația, părea periculoasă politicii austriace. Au avut loc mai multe întrevederi între ministrul afacerilor străine ale Italiei, Tittoni și ministrul austriaci, fără vre-un rezultat îmbucurător. Se pare, că întrevederea dela Desio a mai clarificat situația și a asigurat rămânerea Italiei în tripla alianță. Ieri Luni în 15 Iulie a avut loc această întrevedere, despre cari zările italiene, mai ales »Perseveranza» și »Corriere della Sera» scriu cu mare însuflețire. Numitele mari zări asigură că Italia voiește sincer a rămânea în tripla-alianță spre menținerea păcii europene.

Franța.

Atentatul cu revolverul contra bătrânului președinte al republicii Fallieres a produs o viuă agitație în țara întreagă. Președintele primește din toate provinciile țării telegrame de felicitare, fiindcă a rămas neatinț. Toate acestea arată simpatia și venerația, de care se bucură bătrânul președinte

în întreagă Franța. Despre atentator se crede, că e nebun.

Rusia.

Afacerea Stössel. Se știe că împotriva vestitului general Stössel, care a apărut Porth-Arthurul contra japonezilor, s'a intentat proces de tradare și necredință în serviciu. Asemenea sunt învinuiți și generalii Fock, Reuss și Smirnoff, că nu s'ar fi purtat bărbătește în luptă și au dat țarului raporturi false despre luptele întâmplute. Stössel s'a purtat la apărarea Port-Arthurului foarte suspect; a lăsat în mâna japonezilor mai multe forturi, fără a încerca măcar să le apere. — Probabil Stössel și tovarășii lui vor fi condamnați.

Turburările interne. Tribunalul militar din Kiew a osândit dintre cei 101 soldați, cari au fost învinuiți a fi luat parte la turburările dela 17 Iunie, șase înși la moarte, doisprezece la muncă silnică pe vieață în Siberia, toți ceilalți au fost pedepsiți cu închisoare, afară de doi, cari au fost achitați.

Turcia.

Bande în Albania. O bandă de vre-o 100 de albanezi a atacat în apropierea localității Pristina cinci soldați turci, cari conduceau mai mulți prizonieri albanezi. S'a încins o luptă disperată între soldați și bandă, care voia să elibereze pe prizonieri. Soldații primind în curând ajutor, banda a fost învinsă.

Tunurile cele noi. Se confirmă știria, că guvernul otoman a comandat 24 de baterii de tunuri nouă, sistem Krupp cu tir repede, cari vor sosi încurând prin Monastir în Turcia.

Serbări în Muntenegru.

Cetigne. Cu ocaziunea sărbătorii sf. Petru a avut loc aci o mare revistă militară. Promoțiunea celor 45 de elevi ai școlii de artilerie au fost înaintați la gradul de sub-locotenent. Populațiunea venită din întreg principatul le-a făcut ovațiuni călduroase.

Schimonosirea numelor de familie prin ortografia nouă.

Nu odată ni-s'a dat prilej a experia, cum concetățenii maghiari, îndemnați de un dor nesăcat de a ne asimila pe cei de buze străine, în scrierea lor, ne împodobesc numele cu pinteni. Astfel, fără taxă și fără concesie mai înaltă ajunge omul, așa zicând gratuit, în posesia unui nume nou, mai patriotic sunător.

Nu e mirare deci, că despoiarea proprietarului de patenta sa familiară, pentru cel ce-și cunoaște tradiția numelui și e conștiu de drepturile sale e întâmpinată cu displăcere.

Dar procedeul acesta observat din partea străinilor își află justificare în rafinatul șovinism.

Ce să zicem însă, când numele ni-se falsifică din partea alor noștri, scriindu-l schimonosit, și anume astfel, că etimologic îi dă cu totul alt sens, străin de obârșia lui? Schimonosiri de acestea ale numelor, obvin, ales acum, la aplicarea ortografiei române mai nouă.

Că, ce greșală comit scriitorii, cari nu țin cont de felul, cum cineva își scrie numele, ci își permit rectificarea lui, d. e. înlocuind pe »i» cu »â» ori pe »e» cu »ă» etc. se poate vedea din cele ce urmează.

Subscrisul sunt unul din cei ce li-se face nedreptate din partea scriitorilor, cari în conștiința, că scriu corect ortografic, fără rea intenție își falsifică numele. Impregiurarea aceasta mă alterează din două puncte de vedere: întâiu, pentru că îmi atacă un drept natural, a doua, pentru că e

în presupunerea, că eu nu aș ști scrie ortografic. De fapt însă se înșală și foarte greșesc.

Și ca să se știe, că aplicarea regulilor ortografiei nouă la scrierea numelor proprii de familie, trebuie să se facă cu precauție: voiesc să clarific cu geneza numelui meu de familie.

»Crișmariu» e numele meu originar familiar. Am observat însă, că scriitorii noștri îmi scriu numele consecvent: »Crâșmar», fiind în presupunerea, că se derivă dela »crâșmă» (birt), și deci după ortografia nouă ar fi corect a veni a scrie cu »â» iar nu cu »i». Și nici nu le-ar veni a crede, că aici nici vorbă nu poate fi de »â» ori de »i» ci e curat »i».

Numele »Crișmariu» pe cât am putut afla eu, numai în comuna Moșnița, de lângă Timișoara se află. Și pot fi doar' aproape jumătate din oamenii comunei cu numele acesta. Dacă se mai află pe undeva numele acesta, aceia sunt emigrați din Moșnița.

Tradiția derivă acest nume de pe timpul colonizării comunei Moșnița. Și nu-mi pot închipui, ca numele vre-unei comune să fie mai strâns legat de numele vre-unei familii, decât cum e legată Moșnița de numele Crișmariu.

Pe timpul domniei turcești — spune tradiția familiară — cetatea Timișorii eră guvernată de un »bașa» turcesc. Pe acel timp, un făcător de rele a fost condamnat la moarte, și a obținut grația bașei sub condiția, că s'a obligat a coloniza un sat românesc lângă Timișoara. Conform obligamentului, a adus o colonie de câteva familii române dela »Crișul mare» și le-a așezat aproape de Timișoara, pe locul, unde acum partea hotărului Moșnița se numește »Satul bătrân». (Mai târziu comuna s'a strămutat). Frunzașul coloniei a fost un anumit »Moș Niță» dela care colonia și-a primit numele »Moșnița». Iar fiindcă familia lui a fost dela »Crișul-mare» au căpătat porecla de: »Crișmariu». Comuna mai poartă și numele »Bășăni», fiindcă a fost întemeiată de »bașa».

Iată, aceste date justifică pe deplin alipirea de numele originar »Crișmariu», a celor ce l poartă, iar silirea derivării dela »crâșmă» înseamnă falsificare.

În vederea, că acum au să se facă monografii — la comunele bisericești, ordinate din partea Ven. Consistor din Arad, ce bine ar fi, ca ceice cunosc astfel de date despre comunele lor, să le aducă la cunoștința celor interesați, ca să nu se îngroape în adâncul uitării.

Puțini sunt și între preoți, cărora să le fie posibil a afla adevărata tradiție. Necunoștința a adus cu sine, că și în Moșnița, preoții au indus în matricule numele »Crișmariu» cu »Creșmariu», ceea ce încă e o falsificare a numelui.

Eu sunt de părerea, că clarificarea servește adevărul. Deci: »Qui bene distinguit, bene docet».

Nicolae Crișmariu, par.

SOCIALE.

Clasa intelectuală. — Datoriile ei.

Țărâtimea e clasa, care prin puterea ei naturală e menită a da încontinuu unui popor noi puteri de vieață, nouă forță de rezistență și nou dor de cucerire. Burghezimea cearcă a-și deschide drumuri largi, cari conduc la bunăstare materială; ea e clasa care cheltuiește mai multe forțe, dar care și produce mai mult, ea e un razim tare și indispensabil în desvoltarea armonică a oricărui popor. E natural că așa numita clasă intelectuală să fie crema societății omenești, tot ce poate naște și produce mai bun un popor. Și e lucru tot atât de firesc, ca această clasă să ia conducerea vieții întregi a unui popor; — eun lucru firesc, deci o datorie a ei.

Nu voiesc să mă ocup aici de clasa noastră intelectuală, de așa zisa »inteligință», nici de slăbiciunile ei. Țin numai să spun, cum îmi închipui o clasă intelectuală conștie de chemarea ei. Am spus: datorie clasei intelectuale e conducerea poporului în orice privință; aceasta e cea mai sfântă datorie a ei, — ar trebui să-i fie unica ei chemare. Nimic nu-i fie mai scump, decât poporul, a cărui priviri sunt ațintite asupra ei, nimic mai întâiu, când e vorba de a alege între interesele proprii și ale binelui comun, decât datorie poporului, din care s'a născut.

Inteligența e clasa, unde ar trebui să domnească cel mai deplin altruism, — și dacă e un-

deva nevoie mare de un altruism sincer și devotat, atunci aceasta este la clasa intelectuală română. Mi-se va obiecta: doar avem mulți intelectuali, cari se jertesc pentru neam. Eu răspund: nu sunt destui. Și afară de aceasta nu numesc jertfă aceea, că cineva e »bun român«, lucrează într'un mod și cu o intensitate oarecare pentru popor și — candidează la alegeri. Atunci va fi dragostea de neam a intelectualului deplină, când el rămâne altruist, își îndeplinește chemarea de călăuz al neamului chiar atunci când i-s'ar părea că interesele lui îl împedecă a se jertfi; chiar când aceasta ar fi în fapt. — Ce păcat, că nu avem încă mulți oameni ca Lascu!...

Ca clasă conducătoare inteligența e menită a supraveghea dezvoltarea celor două clase, a căror cap este: a țărâniei și meseriașilor.

Țăranul, sârmanul, rămâne cu pălăria în mână, scoasă, când vorbește cu un intelectual. Merităm noi venerația aceasta atunci, când habar n'avem de soarta lui? Deosebește-se mult ovreii fără inimă de noi, dacă vedem în țăran numai un mijloc pentru noi, iar nu în ridicarea bunăstării lui un scop?!... Să luminăm țărâniea, să o conducem în privință materială și morală cu cea mai mare dragoste, cu cel mai sincer devotament: aceasta să fie pentru noi un lucru natural, așa lesne, ca și când am face pentru noi înșine un lucru ușor. Iar să nu ne călcăm pe inimă, când e vorba de a jertfi ceva pentru popor!

Preoții și învățătorii, pe cari îi stimăm înșine și pe cari îi slimează poporul așa mult, să fie demni de onoarea, de care au parte. Invețe acești apostoli ai neamului poporul, cum se poate lucra mai rațional pământul, deștepte i simțul de economie, de întreprindere, lumineze-l asupra drepturilor lui, — dar mai presus de toate păstreze-i totdeauna neatins simbul sănătos: sentimentele lui naționale. — Advocații formeze-și și ei un plan de muncă, — înțeleg spre folosul popoului, nu numai pentru interesele proprii. Medicii, — dacă e medic român în comună — îngrijească mai mult de starea sanitară a popoului, care de altfel puțin își îngrijește sănătatea, băncile noastre fie și ele conduse de un spirit nu numai uman, ci mai presus de toate național.

Clasa noastră de mijloc, care e așa zicând numai în fașe, are nevoie de cel mai intens și devotat sprijin, mai ales că nici un strat român de societate nu e așa direct amenințat de maghiarizare, ca meseriașii noștri. Ne doare deci inima văzând indiferența așa zicând de neexplicată a »inteligentei« față de meseriași. Ieri s'a ținut o întrunire a meseriașilor în Arad, fără ca clasa intelectuală să fi dovedit cel mai mic interes pentru curentul destul de binefăcător în sinul clasei noastre de mijloc.

Să sperăm, să sperăm mult că se vor schimba multe și că clasa noastră intelectuală, nu pretutindeni și nu uniform conștie de chemarea ei, își va da silința mai mare de a pătrunde cu mintea adevăratele interese ale neamului nostru și a le urmări cu viuă voință și energie. Dacă atunci inteligenței îi va reuși, sprijinită pe o țărânie sănătoasă și o clasă națională de meseriași, a duce la îndeplinire neam cu un pas înainte și a eluipa drepturile aspirate de noi, atunci numai mă închin înaintea ei convins, că avem o adevărată »inteligință«.

Mir. R.

NOUȚĂ!

ARAD, 16 Iulie n. 1907.

— **Vreme de toamnă în mijlocul verii.** De câteva zile căldurile aproape insuportabile au cedat unei vremi așa zicând de toamnă. Cerul e acoperit aproape constant cu nori gri, plouă foarte des, mai ales în părțile muntoase. În mai multe locuri s'au semnalat furtuni împreunate cu mari descărcări electrice, chiar și grindină. Temperatura a scăzut în tinuturile muntoase până sub zero. Marea schimbare în temperatură se pare că este generală, după cât o anunță veștile din diferite părți ale Europei. Meteorologii se și căsnesc să-i afle pricina. Un astronom englez zice că pricina este o cometă care s'a ivit pe neașteptate în orbita solară. Cometa acesta a fost observată întâiu în 4 Iulie și va dispărea după cum afirmă astronomul englez, numai la 15 August.

Ne putem deci aștepta la vremea aceasta de toamnă, până pe la mijlocul lui August.

— **Dela »Asociațiune«.** Ieri, Duminecă, s'au întrunit în Sibiu, — scrie »Tel. Rom.« — în ședință plenară ordinară, secțiunile științifice-literare ale »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«.

Ședința s'a ținut în sala de ședințe a comitetului central al »Asociațiunii«, din palatul muzeului național. A fost deschisă la orele 10 și jumătate, și condusă de dl *Iosif St. Șuluțu*, președintele »Asociațiunii«. La apelul nominal au răspuns 24 membri. Și-au scuzat neparticiparea la ședință domnii dr. Ioan Borcea, Aurel Ceortea, Precup, dr. Erdélyi și Virgil Onițiu.

Președintele numește verificatori ai proceselor verbale pe d-nii Nic. Togan și T. V. Păcățian, apoi dă cuvântul secretarului literar al »Asociațiunii«, dlui Octavian Goga, pentru a-și citi raportul anual către secțiunile științifice-literare. Amănunțitul raport e ascultat cu mare atențiune. Cu privire la propunerile ce le conține, se decide, ca să treacă la respectivele secțiuni. Ședința primă s'a încheiat la orele 11 și jumătate. Ieri după amiază au ținut ședințe secțiunile singurate, iar astăzi la orele 9 s'a deschis a doua ședință plenară.

A fost condusă de dl Iosif St. Șuluțu, președintelui »Asociațiunii«.

Referentul secțiunii istorice, dl dr. Ioan Lupaș, citește raportul despre activitatea secțiunii, și propunerile făcute din partea ei.

Dl Arseniu Vlaicu citește raportul comisiei științifice. Dl A. Chețianu face o amănunțită dare de seamă despre prelegerile populare ținute în cursul anului. Dl dr. Ioan Radu asemenea. Se citește raportul dlui Sim. Stoica despre scrierile mai nouă igienice, și raportul dlui dr. I. Beu, despre lucrările dlui Erdélyi, prezentate spre tăpărire. Dl Vlaicu citește apoi propunerile secțiunii științifice.

Dl Andreiu Bărsanu citește raportul și propunerile secțiunii literare.

Dl dr. Ioan Stroia citește raportul și propunerile secțiunii școlare și în urmă

Dl Romul Simu citește raportul și propunerile secțiunii economice.

Se intră apoi în discuția propunerilor, punct de punct.

După amiază la orele 3 s'a deschis a treia ședință plenară.

— **Logodnă.** Ni-se anunță logodna dlui *Petru Rusu*, funcționar de bancă la institutul »Victoria« cu gentila d-șoară *Otilia*, fiica văduvei Teodor Buzilla născ. Ana Kretz. Urăm toate fericirile!

— **Examenul de cvalificație învățătoarească la pedagogia română din Caransebeș.** Ni-se scriu următoarele:

Stim. dle Redactor! Sub acest titlu a apărut între *știrile zilei* din un număr recent al prețuitului D-voastră ziar, că examenul de cvalificație s'ar fi sistat pe motivul, că inspectorul regesc a constatat spor puțin în propunerea limbei maghiare în institut, ceace ar însemna, că subscrisul nu mi-am făcut datoria în gradul, în care și-au împlinit-o colegii mei dela celelalte institute române de pedagogie. Față de această știre care în versiune și mai depărtată de adevăr a cutreerat foile ungurești, Vă rog să publicați, că examenul s'a suspendat, deoarece inspectorul a cerut să fie oral și din științele naturale, fizică, chemie și economie conform regulamentului de stat, la ceace comisia examinătoare nu s'a putut învoi, fiindcă regulamentul votat de Măritul Congres na-

țional-bisericesc din 1906 prescrie numai examen scripturistic din amintitele studii. *Caransebeș*, la 1 Iulie 1907. Cu stimă: *Dr. Ilie Minea*, profesor.

— **Ministrul președinte Wekerle** petrece o parte din vară la moșia sa din Dános.

— **Călătoria regelui Eduard.** Se confirmă știrea, că regele Eduard, care întreprinde o călătorie pe continent, va avea înainte de a se întoarce acasă, o întrevedere cu împăratul Wilhelm al Germaniei. Dupăcum asigură ziarele germane, întâlnirea va avea loc pe pământ german.

— **Podurile de fer peste Murăș**, în Arad, în fine sunt gata de realizare, dupăce ungurii din Arad s'au chinuit vre-o 5 ani cu ideea aceasta. Construirea podurilor se va începe, dupăcum anunță și ziarele maghiare locale, în August.

— **Chedivul în Viena.** Chedivul Egiptului a sosit ieri după amiază la Viena venind din Constantinopol. Probabil că va veni să viziteze și Budapesta.

— **Vieța socială română în Timișoara.** În Timișoara-Elisabetin, scrie »*Plugarul Rom.*«, mai bine de un an s'au strâns meseriașii români cu tinăr cu bătrân și s'au compus într'o societate așa zisă »masa comună«, astfel căutând calea spre înjghebairea unei vieți sociale române, mai salutare. Au compus un cor, care funcționează și e dres bine. În toată Dumineca se adună la sfaturi și petreceri românașii din Elisabetin, în localul lui Lazar Toth din str. Rudolf. Toți meseriașii români din Iosefin și Elisabetin, în Dumineci și sărbători, sunt rugați să vină între noi, între români, ca să dăm mâna frățește, și să cântăm doinele noastre draguțe românești.

Asemenea în Timișoara-Fabric, există »Masa Meseriașilor«, și aceea are menirea a grupă într'un mănunchiu, pe toți românii, și a păși cu toții pe o viață socială românească mai demnă de numele nostru străbun.

Aceste semne bune de interes național ne însuflețesc, numai acum mai rămâne ca să amintim la acest loc, că unii dintre membrii dela societatea de masă din Fabric, să grijească, și nu beutura, beția și faptele urâte, injurăturile contra mai marelor lor etc., ci cultura și frumosul să le fie ținta, scopul și voința.

Dator e fiecare meseriaș, fiu al neamului a-și căuta societatea sa, între frații săi români.

— **Inchiderea cârcimelor.** Din Comlăușul-mare ni-se scrie că reprezentanța comunală a hotărât închiderea cârcimelor în zile de Duminecă și sărbătoare.

— **Parlamentul femeilor în Anglia.** În Londra s'a produs o mișcare mare în interesul femeilor, care tinde a înființa un »congres de femei«, în care să se discute și aducă decizii în chestii politice-sociale feminine. Planul acestor părtinitori ai sexului frumos ar fi, ca toate cercurile politice, cari aleg acum un deputat bărbat, să aleagă și câte un deputat — femeie. Congresul să fie independent, să aibă președinte și să se constituie ca oricare adunare de felul acesta.

— **Ciocnire de vapor.** Contra-torpile englez »Lee« s'a ciocnit ieri dimineața în apropierea localității Torry de încrucșătorul de linie olandez »Frysland«. Contra-torpilelor a suferit avarii mari dar a putut sosi, fără să se întâmple vre-un accident mai mare, la Devenport.

— **Din suferințele fraților macedoneni.** Știri din sorginte oficioase din Constantinopol, anunță că aromânii din Karaferia și împrejurimi sunt neconțenit obiectul unor persecuțiuni secrete din partea comitetului revoluționar grecesc, care trimite fiecărui aromân în parte scrisori de amenințare, invitându-i a se da drept greci,

căci în caz contrar vor fi omorâți. Acum câteva zile aromânul, Tanase Tanoșca a fost rănit de moarte în plină stradă, în Karaferia, de către membrii ai comitetului grecesc.

— **S'a răsgândit.** Cetim în «mica publicitate» a ziarelor evreiești din capitală următoarea schiță de moravuri:

— Pe acel obraznic, dar frumos tinăr care a îndrăznit ieri să mi-se atașeze și nici după mai multe energice somații nevoind să se îndepărteze, într-o stradă laterală m'a sărutat, pentru care fapt l-am lovit cu palma de două ori și l'am scuipat în obraz, îl rog să dea semn de vieță prin administrația acestei foi. Deviza: «M'am răsgândit».

— **Victima balonului.** Ieri marea a dat la Ostende la mal cadavrul aeronautului francez *Bulken*, care a luat parte la emularea cu balonul dela Dunkerque. Ascensiunea aceasta a avut loc la 24 Iunie; de atunci *Bulken*, a cărui balon a fost luat de vânturi și împins spre mare, a dispărut. Cadavrul tovarășului lui *Bulken* încă nu a fost găsit.

— **Nouă expediție la Polul-Sud.** Charcot, un tinăr și îndrăzneț voiajor francez, care a încercat deja odată să ajungă la polul Sud, se pregătește să facă o nouă expediție în regiunile necunoscute. Acum va fi sprijinit și de academia de științe franceză.

— **Vapor jefuit.** Vaporul rusesc «Sofia», care mergea la Batum, a fost atacat de o bandă de tâlhari, care era pe bord. Atacul s'a întâmplat noaptea. După-ce hoții au luat, amenințând pe pasagerii speriați cu moartea, cam 100.000 ruble, au fugit cu barca de salvare.

— **Circul Villand**, unul dintre cele mai mari întreprinderi de felul acesta, a dat ieri, Luni, 15 Iulie, prima reprezentație. Au debutat artiști de primul rang. Sunt de remarcat admirabilii gimnastici români, Mitu Dumitrescu și Popescu. Recomandăm publicului acest circ, cum rar se mai vede pe la noi.

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peste drum de «Boul roșu» a sosit teatrul electric alui *Winkler*. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect plăcut.

Curentul electric e condus de mașină proprie cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Reprezentații zilnice, cu cel mai mic preț de familie.

Deși acuma sunt căldurile mari teatrul nostru totuși este răcoros și plăcut.

Tablouri curate fără oscilare. — Cele mai noi fotografii ale Europei.

Programul dela 16 și 17 Iulie, Marți și Mercuri.

1. *Enormă catastrofă a unui vapor plin de călători unguri, pe marea adriatică.*

2. Pentru o salbă (Din vieță) 3. Dejunul pisicii (De ris) 4. Curățitorul de ghetă din Paris (De ris) 5. Nu aștepta recunoștință; (Foarte interesant) 6. Ispita sf. Antoniu (Iluzie) 7. Vizitiu nostim (De ris) 8. Două surori (Din vieță) 9. Bețiv cu inimă bună. 10. Miți Jost (De ris).

Prețurile: locul I: 60 fil., locul II: 40 fil., locul III: 20 fil.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

Solicita cu părținare on. public cu distinsă stimă *Winkler Lambert*, proprietar.

■ — **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra piștruiilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada. Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tóthay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuiește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

Ultime informațiuni.

Organizația partidelor în Croația.

»Kel, Értésítő« primește din Agram următoarele informații:

Sgomotul dărilor de seamă a deputaților a trecut, acum vine rândul muncii tăcute a organizării. Șefii sunt ocupați cu organizarea rezistenței pasive. Aceasta se face în cea mai deplină tăcere. Reuniunile comerciale și industriale decretează una după alta boicot contra mărfurilor ungurești și femeile croate au început să refuze zăhărul și mărfurile de proveniență ungurească.

În ce privește partidele poporul manifestă dorința ca toate să se solidarizeze în lupta contra guvernului banului. Cu privire la alcătuirea acestor partide, circulă mai multe versiuni, dar între acestea nu este nici una, neexceptând nici pe fostul partid național, a cărui program să recunoască de lege sancțiunea pragmatică. Programele partidelor existente și în formație se afirmă în două direcții. Unele cari stau pe baza pactului în chestia de limbă sunt însă solidare cu coaliția croato-sârbă, altele cari cer desfacearea pactului.

Se așteaptă cu mare interes ca în vederea acestor acțiuni solidare și unanime, ce măsuri va lua banul. Aici este firmă convingerea că el este făcut imposibil și că încercările sale se vor termina cu fiasco.

Studentii români din Viena.

Sărmanii studenți din Viena! Știți că ei sub adăpostul Austriei totdeauna au conspirat împotriva Ungariei, punând la cale fel de fel de mișcări și manifestații naționale. Ei bine ulciorul li-s'a spart și acum ei sunt surprinși în flagrant delict de antipatriotism. »Az Ujság« a pus mâna pe un anuar de acum doi ani al societății »România Jună« și cetind raportul dlui Horea Petra-Petrescu, fost președinte al societății, dovedește că Maniu, Vlad și Vaida, au fost înființatorii societății.

Dragă »Ujság«, asta nu-i deloc »ujság«, nu-i lucru nou. Ba mai mult chiar, după zicătoarea ungurească, este lucru vechiu și de alicum nici nu-i adevărat, căci societatea »România Jună« a existat încă înainte de a studia Vaida, Vlad etc. pe la Viena. Și chiar dacă ar fi adevărat că ei sunt înființatorii, și atunci »păcatul« lor ar fi de a fi înființat o societate — pur literară a studenților români din Viena.

Conflictul greco-român.

»Monitorul Oficial« publică un decret regal, prin care se retrage legea dela 8 Iulie, 1906, care oprește importul mărfurilor grecești în România. Totodată se retrag și decretele referitoare la represaliile contra grecilor, cari sunt stabili în România. — Foaia oficială din Athena publică și ea decretele semnate de rege, cari nimicesc toate măsurile luate contra importului românesc împotriva locuitorilor români din Grecia, cari plăteau până acum dare separată.

Afacerea Nasi.

Se telegrafiază din Roma, că Luni, în 15 Iulie, seara președintele senatului a chemat pe prefectul poliției și i-a predat mandatul de arestare contra fostului ministru italian Nasi. Prefectul poliției însoțit de mai mulți agenți de poliție s'a prezentat la locuința lui Nasi și l-a arestat. Nasi și cei doi advocați ai săi au protestat. Apoi Nasi a fost transportat într-o trăsură închisă în închisoarea Regina Coeli.

Fostul șef de secție, Ignatio Lombardo, a fost arestat alaltăseară în urma unui mandat de arestare lansat de președintele senatului. Lombardo încă a fost transportat la Regina Coeli. Arestările au produs mare senzație în oraș.

Explozie de bombă în palatul sultanului.

În palatul de vară al sultanului Turciei numit palatul de *Ienidje* de pe malul Bosforului s'a întâmplat o explozie de bombă. Au fost rănite grav patru persoane. Făptuitorii nu au putut fi prinși.

Dictatură în Portugalia.

Ministrul-președinte Franco a făcut propunerea regelui Carlos, să decreteze dictatura: să dizolve senatul, care e dușmanul regelui, cu decret regal și să facă noi alegeri sprijinindu-se pe armată.

Concert, petreceri.

Reuniunea română de cânt. și muzică din Reșița-montană aranjază Duminecă, la 21 Iulie st. n. 1907 în sala »Berăriei« din Bocșa-montană un concert urmat de petrecere cu dans. Prețul de intrare: rangul I de persoană 1 cor. 60 fil., rangul II de persoană 1 cor. 20 fil., loc de stat 1 cor. Bilete de intrare se află depuse în librăria dlui A. Rosner în Bocșa-montană. Începutul la 8 ore seara.

Programa: Ioanovici: »Poutpuriu românesc«, executat de capela montanistică.

I. 1. Costescu: »Urare«, cor mixt cu acompaniament de orchestră. 2. Costescu-Prokop: »Doina noastră« cor mixt cu acomp. de orchestră. 3. Vidu: »Stefan și Dunărea« baladă, cor mixt cu soli cu acomp. de orchestră. 4. Vidu: »Pui de lei« cor mixt, cu acomp. de orchestră.

II. 5. Musicescu-Prokop: »La râul Vavilonului« concert bisericesc, cor mixt cu soli, cu acomp. de orchestră. 6. Petrella: »Târgul din Pompeiu« din opera »Jone«, cor mixt cu acomp. de orchestră.

III. 7. Dima: »Iată hora se pornește« cor mixt, cu acomp. de orchestră. 8. Borsay-Velcean: »Flori, cântări și dragoste« cor. mixt, cu acomp. de orchestră. 9. Vidu-Radulescu: »Resunetul Ardealului« cor mixt cu soli, cu acomp. de orchestră. 10. Musicescu: »Marș...« cor. mixt, cu acomp. de orchestră.

Urmează: dans.

Acompaniamentul de orchestră e susținut din partea capelei montanistice din Reșița-montană.

Poșta Redacției.

Dlui M. B. preot, Fenlac. Regretăm, dar nu putem publica cele trimise de D-voastră, nefiind publicul nostru cetitor informat despre celece au apărut în ziarul maghiar »A. K.« din loc. Apărarea sunteți îndreptățiți a o face în ziarul, în care ați fost atacat.

Poșta Administrației.

Alexandru Luncan. Alsó Borgó. Am primit 6 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907. Vă rugăm încă de 6 cor.

BIBLIOGRAFIE.

»Cantorul bisericesc« opul dlui G. Bujigan învățator în Deliblat (Temes m.) incurând va ieși de sub tipar. Din acest op s'au scos până acuma 16 coale de tipar. Opul atât ca cuprins, cât și ca aranjare, e neîntrecut în literatura bisericască — la noi. Abonamente se mai primesc până la finea lui August, când opul va apărea complet.

Prețul opului broșat: 8 cor.; legat în pânză — bogat aurit 10 cor.; legătură luxuoasă — în piele, 14 cor.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Ministerul Finanelor.
Direcțiunea Datoriei Publice și Pensiunilor.
Datoria Publică.

Nr. 33012 22 Iunie 1907.

Publicațiune.

A 22-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortizabilă din 1896 împrumutul de 90.000.000 lei se va efectua în ziua de **19 Iulie/1 August 1907** ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de lei 579.000 în proporția următoare:

29 titluri à 5.000 lei	. 145.000.—
69 » à 2.500 »	. 172.500.—
174 » à 1.000 »	. 174.000.—
175 » à 500 »	. 87.500.—

447 titluri pentru o valoare nominală de lei . . . 579.000.—

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Datoriei Publice și Pensiunilor
I. Ionescu.

3367/907. tkvi szám.

Póthirdetmény.

A m.-radnai kir. járásbíroság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Petrán Sofron rossiai lakos végrehajthatónak, Mocz Trandafir és neje szül. Dalka Mária rossiai lakos végrehajtható elleni 122 kor. 45 fillér és járulékal iránti végrehajthatási ügyében 1716/907. sz. a. kibocsátott árverési hirdetmény a rossiai 83 sz. tkönyvben A I. 3, 4, 10, 12—15 sorsz. 600, 620 1089, 171, 172/a, 458, 458/a—2, 725/b és 842/a hrsz. egész ingatlanra 680 korona kikiáltási árban 1907. évi augusztus hó 2-án d. e. 11 órájára kitűzött árverés az 1881: LX. t. cz. 167 §-a alapján Petrán Sofron végrehajtható érdekében is 175 kor. 65 fillér tőke és jár. kielégítése végett meg-tartatni fog.

M.-Radna, 1907. évi július hó 11-én.

Nyisztor,
kir. albiró.

Am onoare a aduce la cunoștința m. v. public că

în strada Petőfi numărul 4,

în loc, am deschis un

Atelier de instalare de cizmea,

caz corăspunde cerințelor moderne, unde mă însărcinez cu construire de canalizare, instalare de cizmea, instalare de odaie de baie, de closete engleze, de prompt, încălzire cu apă, instalare de gaz, de gaz-benoid și acitelin, de pregătire de instrumente de stropit și mă însărcinez cu repararea specială a acestora.

O experiență de 20 de ani, pe care o am, dă destulă garanță în privința aceasta stimaților mei clienți, ca lucrarea întreprinsă să fie terminată în mod specialist, punctual și ireproșabil pe lângă prețurile cele mai moderate.

De aceia rog părtinirea m. on. public.

Cu deosebită stimă:

Mókos Márton,

măestru instalator, Petőfi utca No. 4.

I-au însărcinarea a ține în bună stare lucrările făcute de mine.

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

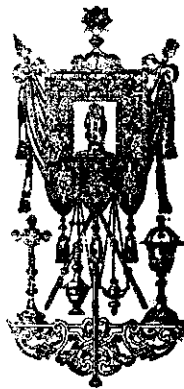
pregătitor de haine preoțești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de recvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătăasă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântului lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Atenție!

Bucurie în fiecare casă,

unde se folosește apărătorul de stomach patentat „Takáts“ fiind că acolo nu este boală, impedecând acest apărător nu numai boalele provenite din răceala stomacului, ci oprește momentan și sgârziurile de stomach, diarea, ș. a. efectul îi este momentan, omoară boale de stomach în germen.

Mai ales vara este indispensabil pentru ori și cine nu numa petru cei cu boală de stomach fiindcă ne încălzim adesea, noaptea ne răcorim curând și cu ocazia băilor răcirea stomacului e așa des și sgârziurile provin așa des încât acest apărător este indispensabil în fiecare casă.

Să și-o comande dar toți cei cărora le e scumpă sănătatea, fiind recunoscut și de medici și o adevărește și multele scrisori de mulțumită.

Pentru bărbați sau femei nr. I., care este potrivit pentru cei mai mulți 3 cor. nr. II., pentru cei cu statura foarte înaltă 4 cor. Pe lângă trimiterea banilor și 40 fil. porto, sau cu rambursă expediază inventatorul:

Adresa: Takáts Dániel, Nagyvárad, Sorompó-utca nr. 2.

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința On. domni preoți și comuni bisericăși că în atelierul meu

fac haine bisericăști

haine pentru preoți, odăjdii, steaguri, prapori, haine pentru diaconi și îmbrăcăminte albe pentru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine și prompt.

Așteptând sprijinul D-V. sunt cu stimă

Stefan Radonits

KIKINDA,

strada Sârbească No. 2455, în apropierea poștei mare.

Numai câteva zile în Arad.

„FRĂȚII VILLAND“

cel mai mare și mai modern circ din lume

în Arad pe piața Béla.

Apărat contra tempestății.

Mercuri, în 17 Iulie.

O strălucită reprezentație

cu program nou.

Debutarea artiștilor Michle și Sandro, cu bicicleta. Saltul mortal naite și napoi.

Debutarea directoarei Villand cu 4 eleganți ezelent în India.

Debutarea fraților Villand cu glumele lor mai nouă.

Programă admirabil compusă.

Joi, la 18 Iulie.

2 strălucite reprezentații 2

Dup'ameazi la 4. oare.

Seara la 8.

La reprezentațiile de d. a. sunt prețuri de jumătate. — Seara reprezentații strălucite.

Prețul locurilor este:

Mare loge (5 scaune) 20.— cor.
Scaun de loge 4.— ”
Scaun „făchis“ 3.— ”
Scaun numerat 2.— ”
Local I. 1.60 ”
Local II. 1.20 ”
Galeria 60 fileri.

BETIA

e vindecabilă cu remediul de Frankl, contra beției. Se poate da fără știrea celui bețiv în orice băutură spirțuoasă.

Nu are nici un gust, nici miros. Nu e vătămătoare sănătății.

Prețul unei doze întregi, cași care nu se poate trimite mai puțin e 5 cor. Acest medicament mare poate nicăiri comanda și avea decât dela

Frankl Antal, farmacist.

Szeged, Felsőváros 20.

— Se trimite pe lângă discreție —

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta »ȘCOALA« de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit

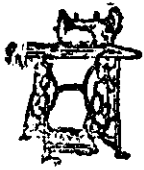
VARGA PÁL

fabricant de cimbaimă și de muzice

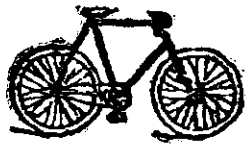
MAKÓ (casa proprie).

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

„La Roma“ de Russu Ștrianu	Cor. 2.— plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.— „ 5 ”
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40 „ 5 ”
„Școlarul declamator“	0.50 „ 5 ”
„Stropi de roană“	1.— „ 10 ”
„Aur“ Const. Hodoș	1.50 „ 10 ”
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.30 „ 3 ”
„Amicul Poporului“ T. Vuculescu	1.— „ 10 ”

Fempel E.
Pancsova.

Espediază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e. : garnituri de îmblătit, ciure, grape, tăietori de tului, mașini de sfărâmat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singurul reprezentant al mașinei de spălat **JOHNS.**

((In atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, precum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate.))

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lăcătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Bathyányi Nro. 17.

Pre gătește din fier bine bătut: grilaje la fluviu, — — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, eșitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scăzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

AVIZ.

Am onoare a atrage atențiunea Onor. Public, că după 12 ani de serviciu la firma H. Rosenblüch cu 1 August st. n. **deschid**

în Arad, strada Forray Nr. 2/a (casa Lukács) o prăvălie de modă și galanterie

provăzută cu articlii cei mai noi din celea mai principale fabrici din patrie și străinătate.

Atrag atențiunea cu deosebire d-lor preoți, că sunt asortat cu tot felul de stofe pentru reverenzi și ornate bisericesti.

La noua mea întreprindere rog prețiosul sprijin al d-voastre. Cu deosebită stimă:

George Iancoviciu.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din **Radnai-ut 22** (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpăta

ȚIGLE (cărămizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovană în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și eșecutarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

Catalog de prețari se trimite la dorință.

Mașina de spălat cu

aburi (Teligöz)
sistem **JOHN.**

Cea mai perfectă mașină de spălat a actualității!

În raport cu spălătul cu mâna, se economisește 75% din timp, lucru, săpun, soaă apă și combustibil.

Rufele se cruță.

Aparat de spălat, fert, aburit și desinfectant totodată. Ocupă loc mic.

Garanție: se transportă pentru încercare fără nici un obligament.

Deposit stabil:

Pöhm János

ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

E indispensabilă în ori ce casă.

E indispensabilă în ori ce casă.

PFÄFF

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

ARAD,
Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA.**

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

—● **PFÄFF.** ●—

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

In magazin se află mare asortiment de **gramophone și plăci.**

Condiții de solvire foarte avantajoase.

▲ MARE ▲
▲ OFICINĂ ▲
▲ DE ▲
▲ DREGERE. ▲

